

Sygn. akt IV Cz 331/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku, IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska

Sędziowie SO: Dorota Curzydło, Jolanta Deniziuk

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy wniosku **A. S. (1) i E. L.**

o zniesienie współwłasności

w przedmiocie przyznania biegłemu wynagrodzenia

na skutek zażalenia E. L. i A. S. (2)

na postanowienie Sądu Rejonowego w Lęborku z dnia 15 marca 2013 r.,

sygn. akt I Ns 353/11

postanawia:

1.zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznać biegłemu J. M. kwotę 4.848,41 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie pisemnej opinii w sprawie i oddalić wnioski w pozostałym zakresie,

2.oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 marca 2013 roku (sygn. akt I Ns 353/11), Sąd Rejonowy w Lęborku przyznał biegłemu sądowemu J. M. kwotę 6.997,82 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie pisemnej opinii w sprawie.

W uzasadnieniu wskazał, że przedstawiony przez biegłego rachunek uznał za uzasadniony wykazany przez niego nakładem pracy. Nadto z uwagi na skomplikowany charakter sprawy, zgodnie z wnioskiem, podwyższył biegłemu wynagrodzenie z uwagi na złożony charakter sprawy.

Przedmiotowe postanowienie zaskarżyli wnioskodawcy E. L. i A. S. (2), domagając się zmiany ewentualnie jego uchylecia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Lęborku. Z całokształtu ich pisemnych wypowiedzi wynika, iż kwestionują oni zasadność ustaleń Sądu I instancji co do rzeczywistego czasu pracy potrzebnego do sporządzenia opinii uzupełniającej. Nadto zarzucili biegłemu J. M., iż nadmiernie rozbudował on swoją opinię o kwestie nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Skarżący wskazali ponadto, iż wbrew twierdzeniom biegłego część wykazanych przez niego czynności wykonali sami (pomiary nieruchomości, dostarczenie wypisu z mapy ewidencyjnej).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zważyć należy, iż zgodnie z art. 288 k.p.c. biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę.

Jak z kolei stanowi § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 grudnia 1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego obejmują: wynagrodzenie biegłego za wykonaną pracę, koszty zużytych materiałów, inne wydatki niezbędne do wydania opinii.

Biegły sądowy powołany w niniejszej sprawie bezsprzecznie zrealizował zlecenie Sądu I instancji, polegające na opracowaniu opinii dotyczącej zniesienia współwłasności nieruchomości położonej w L. przy ul. (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym i gospodarczym oraz przygotowaniu projektów podziału. W związku z tym obowiązkiem Sądu I instancji było przyznać mu należne wynagrodzenie.

Biegły J. M. do opinii dołączył ż rachunek (...) opiewający na kwotę 6.997,82 zł oraz kartę pracy. Jedną godzinę swojej pracy wycenił na 47,78 zł. Wyjaśnił w tym miejscu, iż z uwagi na skomplikowany charakter sprawy i swoje długoletnie doświadczenie w pełnieniu funkcji biegłego sądowego, podstawową stawkę godzinną wynagrodzenia zwiększył o 50 %. Stwierdził, że w ramach wnioskowanej kwoty uwzględnił koszty sporządzenia opinii w kwocie 451,96 zł (koszty korespondencji – 39,40 zł, maszynopisanie, ksero, bindowanie – 245,40 zł, koszty paliwa na trasie S.-L.-S. – 167,16 zł). Wskazał przy tym, że zaznajomienie z aktami zajęło mu - 1 godzinę, wizja lokalna w dniu 12 maja 2012 roku - 1 godzinę, wizja lokalna w dniu 9 czerwca 2012 roku - 5 godzin, sporządzenie projektu podziału „wariant 0” – 24 godziny, sporządzenie projektu podziału „wariant 1” – 16 godzin, sporządzenie projektu podziału „wariant 1” – 16 godzin, przygotowanie propozycji projektowych – 34 godziny, opracowanie opinii – 24 godziny, opracowanie załączników 16 godzin.

W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 grudnia 1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, koszty przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego obejmują: wynagrodzenie biegłego za wykonaną pracę, koszty zużytych materiałów, inne wydatki niezbędne do wydania opinii. Jak z kolei stanowi § 2 ust. 2 przywołanego rozporządzenia wynagrodzenie biegłych za wykonaną pracę wynosi za godzinę pracy od 1,2% do 1,7% podstawy obliczania. Podstawę obliczenia wynagrodzenia biegłego stanowi kwota bazowa dla osób, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej. Wskazany przepis odwołuje się do dwóch kategorii osób: 1) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz 2) członków korpusu służby cywilnej i innych wymienionych tam szczegółowo kategorii urzędników. Od wielu lat ustawy budżetowe ustalają dla obu tych grup dwie różne kwoty bazowe. W związku z tym wykształciła się w sądach praktyka stosowania stawki wyższej tj. przewidzianej dla m.in. członków korpusu służby cywilnej. Od kilku lat jest to niezmiennie 1.873,84 zł. Maksymalna zasadnicza stawka godzinna wynagrodzenia w niniejszej sprawie wynosi więc 31,86 zł/h (1,7% x 1.873,84 zł).

Zgodnie natomiast z § 2 ust. 3 przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 grudnia 1975 roku w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym, w razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii, wynagrodzenie określone w ust. 2 może być na wniosek zainteresowanego podwyższone w granicach do 50 % stawki, jeżeli biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski oraz pełni funkcję biegłego sądowego nie krócej niż jedną kadencję lub rzeczoznawcy przez okres co najmniej pięciu lat.

W ocenie Sądu Okręgowego sprawy dotyczące zniesienia współwłasności i opracowania możliwych wariantów podziału nieruchomości są z natury złożone i skomplikowane. Stąd też biorąc pod uwagę okoliczności rozpoznawanej sprawy i bogate doświadczenie zawodowe biegłego, należało uznać, iż w zaszyły okoliczności uzasadniające podwyższenie wynagrodzenia o 20 %. W konsekwencji stawka godzinna stanowiąca podstawę wyliczenia wynagrodzenia biegłego została ustalona na kwotę 38,23 zł (31,86 zł x 1,20).

Dokonując analizy karty pracy biegłego Sąd II instancji uznał, że doszło do zawyżenia czasu pracy potrzebnego do sporządzenia zleconej opinii uzupełniającej.

Zasadą jest, że wysokość przysługującego biegłemu za wykonaną pracę wynagrodzenia określa Sąd, uwzględniając: 1) kwalifikacje biegłego, 2) potrzebny do wydania opinii nakład pracy oraz 3) poświęcony czas (uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Karna z dnia 25 kwietnia 1963 r., VI KO 3/63, za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex). Powyższe kryteria, jakimi obowiązany jest kierować się sąd, są wprost wyartykułowane w przepisach art. 89 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Według wskazań judykatury, sąd może skontrolować wskazaną przez biegłego w karcie pracy liczbę godzin niezbędnych do sporządzenia opinii (poświęconych na czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy oraz na opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem) i obniżyć wynagrodzenie wyliczone przez biegłego stosownie do przyjętej przez siebie ilości czasu i nakładu pracy biegłego. Jednak ilość czasu, którą trzeba poświęcić na określoną czynność, jest zależna od wielu czynników, a wśród nich także od indywidualnych cech wykonawcy i indywidualnych cech czynności, podany zatem w rachunku czas poświęcony na wykonanie czynności może być z natury rzeczy skontrolowany tylko w przybliżeniu. Jeżeli więc nie istnieją ogólnie obowiązujące normy czasu wykonania danej czynności, kwestionowanie rachunku biegłego na tej podstawie, że czynność wymagała mniej czasu niż to wykazano w rachunku, może być skuteczne tylko wtedy, gdy podane w rachunku ilości zużytego czasu są tak jaskrawo wygórowane, iż – opierając się na zwykłym doświadczeniu życiowym – można od razu stwierdzić, że biegły niewątpliwie zużył znacznie mniej czasu niż podaje w rachunku (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1959 r., I CZ 82/59, OSNCK 1961, nr 2, poz. 41).

Złożona opinia jest na pierwszy rzut oka obszerna. Została wprawdzie napisana standardową czcionką, jednakże odstępy między poszczególnymi wierszami są ponadprzeciętne. Sama opinia zawiera niespełna 21 stron, przy czym w dużej mierze zawarte są w niej informacje ogólne dotyczące jej zawartości, korespondencji z Sądem, uprawnień biegłego, zestawienie aktów prawnych, literatury, dokumentów oraz wskazanie podstaw prawnych sporządzenia opinii (str. 1-5). Nadto znalazł się w niej rozdział zatytułowany „tok postępowania biegłego przed wydaniem opinii uzupełniającej”, w którym biegły zawarł m.ni. informacje, o okolicznościach przeprowadzenia wizji lokalnej. W rezultacie zasadnicza część opinii zawarta została de facto na około 15 stronach. Do opinii biegły dołączył 21 załączników, z których znaczna część nie ma znaczenia dla rozpoznawanej sprawy (m.in. korespondencja z Sądem i uczestnikami postępowania, zawiadomienia o przedłużeniu terminu na sporządzenie opinii, wykaz spraw oczekujących na wydanie opinii, dokumenty potwierdzające kwalifikacje biegłego). W tym miejscu należy odwołać się do utrwalonego w orzecznictwie stanowiska Sądu Najwyższego, zgodnie z którym, w sytuacji gdy biegły rozbudował niepomiarowo opinię ponad rzeczywistą potrzebę, sąd może zmniejszyć żądane przez niego wynagrodzenie (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1973 r., I CZ 86/73 – za pośrednictwem Systemu Informacji Prawnej Lex).

W świetle powyższego należało uznać, że zapoznanie się z aktami sprawy zajęło biegłemu nie więcej niż 1 godzinę, wizja lokalna w dniu 12 maja 2012 roku - 1 godzinę, wizja lokalna w dniu 9 czerwca 2012 roku - 5 godzin, sporządzenie projektu podziału „wariant 0” – 20 godzin, sporządzenie projektu podziału „wariant 1” – 14 godzin, sporządzenie projektu podziału „wariant 1” – 14 godziny, przygotowanie propozycji projektowych – 30 godzin, sporządzenie opinii (liczącej 21 stron) – 20 godzin, opracowanie załączników 10 godzin.

W konsekwencji łączny czas potrzebny do przygotowania przedmiotowej opinii uzupełniającej wyniósł nie więcej niż 115 godzin.

Wobec powyższego przyznane biegłemu wynagrodzenie – przy uwzględnieniu maksymalnej dopuszczalnej stawki godzinowej nie mogło przekroczyć 4396,45 zł (115 h x 38,23 zł).

Bezsprzecznie biegły w celu wykonania potrzebnych dla sporządzenia opinii pomiarów musiał się udać na opisaną wyżej działkę. Deklarowana przez niego odległość, którą pokonał w tym celu nie budzi wątpliwości (4 x 50 km).

Uwzględniając zatem stawkę kilometrową (0,8358 zł za 1 km) wynikającą z § 2 pkt 1 b rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy, należało uznać, że wykazany przez biegłego koszt dojazdu w kwocie 167,16 zł (200 km x 0,8358 zł) jest w pełni uzasadniony.

Sąd II instancji uznał również za uzasadnione pozostałe wykazane przez biegłego wydatki (koszty korespondencji – 39,40 zł, maszynopisanie, ksero, bindowanie – 245,40 zł).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, mocą art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, iż przyznał biegłemu J. M. kwotę 4848,41 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii w sprawie i oddalił wniosek w pozostałym zakresie. Dalej idące zażalenie nie zasługuje już na uwzględnienie. Biegły, na zlecenie Sądu sporządził w przedmiotowej sprawie opinię za którą przysługuje mu wynagrodzenie. Opinia w zasadniczej swej części odpowiada na zlecenie sądu.